

ingrad

CELJE

GLASILO KOLEKTIVA

LETNIK XXI — št. 11-12 DECEMBER 1972

Glasilo »INGRAD«

Naklada 1500 Izvodov

Izdaja gradbeno industrijsko podjetje »Ingrad« v Celju

Odgovorni urednik
Franc Vitanc

Urejuje uredniški odbor

Tiska: »Papirkonfekcija« Krško

Z OPTIMIZMOM V NOVO LETO 1973

Hitro se bliža čas, ko se bomo poslovili od starega in pozdravili novo leto. To je tudi tisto obdobje, ko pri sebi, v družini in še zlasti v delovni organizaciji polagamo obračune za minulo pot in iščemo smernice, ki nas bodo vodile v novem obdobju.

Razpoloženje, ki zlasti v zadnjem času vlada med našimi delovnimi ljudmi na sploh, daje dovolj optimizma, da stopimo novim nalogam nasproti z jasnimi pogledi. Tu ni omahovanja. Pismo predsednika Tita in izvršnega biroja predsedstva ZKJ je vplilo novih moči. Pogledi na nekatere pojave v naši družbi so dobili jasnejše obrise. Delovni ljudje so jih sprejeli in osvojili. Tudi v praksi. Tu je jamstvo za nove uspehe na področju samoupravljanja, tu so korenine za izpolnitev proizvodnih in drugih nalog, tu so začetki novih in pristnejših odnosov med ljudmi.

In če se zdaj za hip obrnemo k sebi in pogledamo, kako smo delali in gospodarili, s katerimi problemi in težavami smo se srečavali, bi lahko na splošno rekli, da smo z delom zadovoljni, O tem govorijo tudi finančni pokazatelji. Rok nismo držali križem. To lahko zapišemo in povemo na glas. Zavedali smo se dolžnosti in po svojih močeh in ob najrazličnejših objektivnih težavah pa tudi subjektivnih slabostih izpolnili naloge.

Ker so težave ob taki analizi bolj pomembne kot uspehi, na katere bi prav tako ne smeli pozabiti, samo nekaj besed. Pomanjkanje nekaterih osnovnih gradbenih materialov je bila slabost, ki nas je spremljala skozi vse leto. Vse bolj se tudi odpira problem pomanjkanja proizvodnih delavcev. To še posebej velja za tako imenovano glavno gradbeno sezono. Vprašanje je dobilo zlasti letos svojo težino, in težko je reči, kako bo v tem pogledu v naslednjem obdobju. Nič novega za nas: kratki dogotovitveni roki, nepopolna tehnična in finančna dokumentacija. Kot temna senca nas je vse leto spremljal problem likvidnosti in v tej zvezi potrebnih obratnih sredstev. Bili smo večkrat v težkem položaju. Boleče je bilo odlaganje plačil in še in še. Toda, kaj bi. To je zdaj za nami, čeprav problemov s tem ni konec. V takšni ali drugačni obliki, morda še v ostrejši potezi, se bodo nekateri od teh pojavljali tudi drugo leto. Na to smo in moramo biti pripravljani.

Hkrati s tem pa se moramo zavedati tudi nalog, ki jih moramo rešiti v prihodnjem obdobju sami. To ne velja samo za boljšo organizacijo dela, za večjo in boljše izkoriščenost mehanizacije in boljše mehanoopremljenost, marveč še za kaj. Skrbi za strokovno izpopolnjevanje zaposlenih nismo nikoli zanemarili. Tako je tudi v novem letu ne bomo. Podobno bi lahko rekli za informiranost, za obveščanje članov kolektiva, Tudi na tem področju bi lahko še marsikaj napravili. Posebno poglavje dela se nam odpira z organiziranjem temeljnih organizacij združenega dela v okviru podjetja. Ta aktivnost pa je več ali manj v tesni povezavi z aktivnim sodelovanjem v vseh integracijskih procesih znotraj združenega podjetja GIPOSS. Prvi koraki so zastavljeni. Ob novih organizacijskih oblikah pa tudi sicer bomo morali stalno delati na izpopolnjevanju splošnih aktov, skrbeti za vse močnejšo

vlogo samoupravnih organov itd. Skrb za človeka ostane tudi v prihodnje osnovno vodilo. To pa hkrati pomeni, da se bomo tudi v bodoče spopadli z delovnimi pogoji, z rekreacijo, stimulacijo pa tudi s prehrano in nastanitvenimi pogoji zaposlenih. Skratka, široka paleta skrbi in obveznosti. Skrbi za delovnega človeka.

In za konec: vsem, ki so aktivno sodelovali v reševanju nalog in vprašanj, vsem, ki so na kakršen koli način prispevali k uspešnemu zaključku leta, vsem članom kolektiva doma in v tujini kot tudi vsem poslovnim partnerjem

SREČNO, ZDRAVO IN USPEHOV POLNO NOVO LETO 1973!

**DRUŽBENO-POLITIČNE ORGANIZACIJE,
SAMOUPRAVNI ORGANI IN
VODSTVO PODJETJA**

Dom upokojevcv tik pred otvoritvijo. Zahteven objekt iz vidnega betona in naravne opeke je bil v roku dograjen

Komunisti „Ingrada“ razumemo pismo

PREDSEDNIKA ZKJ TOVARISA TITA IN IZVRŠNEGA BIROJA PREDSEDSTVA ZKJ KOT POZIV K AKCIJI IN DOSLEDNOSTI

Komunisti smo sprejeli pismo kot spodbudo in konkretno napotilo za uresničitev glavnih nalog ZKJ in nalog, ki smo jih sicer v naši delovni skupnosti sprejeli že v preteklosti.

Razprave ob pismu med komunisti in med ostalimi člani delovne skupnosti pričajo, da se v kolektivu krepi vse večje pričanje, da se organizacija Zveze komunistov vse bolj odločno bori za osrednje mesto in odločilno vlogo, da Zveze komunistov ni mogoče izenačevati s posamezniki, niti je deliti, in da se za uresničitev vseh sprejetih nalog sama organizira in nenehno usposablja, tako, da bo vedno in v pravem času v akciji. Brez idejnega in praktičnega znanja pa seveda ne bo doslednosti.

V organizaciji Zveze komunistov se vse bolj uveljavlja spoznanje, da je potrebno odločne zastavitelje razreševanja najbolj aktualnih vprašanj kot so:

- a) družbeno ekonomski problemi poslovanja, ki se morajo odražati v racionalnem izkoriščanju delovnega časa, ob sodobnejši organizaciji dela, tehnologiji, mehanoopremljenosti in raziskavi našega tržišča. Skrb za strokovno izobraževanje in za družbeni standard (stanovanja, prehrana, delovni pogoji) mora imeti še naprej osrednje mesto;
- b) družbeno ekonomsko in politično izobraževanje, ki mora sloneti na dejanskih potrebah naše delovne skupnosti in družbe kot celote;
- c) ustavna dopolnila, ki so v središču pozornosti zaslužijo še posebno obeležje tudi v našem glasilu, kjer gre za globlje vsebinske spremembe v naši delovni skupnosti, kjer smo pravilno razumeli in tudi pristopili k izvajanju;
- d) samoupravljanje je neločljivi del gospodarjenja in človeka, ki s svojim delom in odločanjem čedalje več prispeva k uresničevanju politike Zveze komunistov. Temu vprašanju bomo poleg že dosedanjih prizadevanj posvetili največ pozornosti. Zato pozivamo vse zaposlene, da se neposredno vključijo v prizadevanja, v katerih moramo uresničevati naše samoupravne normativne akte. To lahko dosežemo na proizvodnih sestankih, svetih poslovnih enot, DS, kolektivnih izvršilnih organih. Sektor Ljubljana, proizvodni obrati, mehanizacija in še drugi so pri doslednem izvajanju naših nalog že dosegli lepe uspehe. Pri samoupravljanju imajo v naši delovni skupnosti posebno mesto še sindikalne organizacije, ki so zadnji čas na občnih zborih spregledale svoje naloge tudi iz področja samoupravljanja, saj sindikat dobiva čedalje večji vpliv

pri neposrednem odločanju, saj se brez sindikata ne bodo mogle odločati važne stvari.

- e) Delo družbeno političnih organizacij mora postati trajna skrb članov Zveze komunistov v naši delovni skupnosti. Zato bo organizacija Zveze komunistov organizirala posebne razgovore po oddelkih OOKZ, kjer bomo natančno analizirali našo aktivnost. Člani ZK ne smejo stati izven vsakodnevnega družbeno-političnega življenja. Zivimo v času poguma in dejanj, Zagotoviti moramo enotnost gledanj na demokratični centralizem, medsebojne odnose, tovarištvo, humanizem, skupne akcije, vrednotenje doseženega itd.
- f) Integracijski procesi in perspektivnost ni le enkratno spoznanje, temveč je neločljivo od naših prizadevanj. Tako strokovnjaki, kakor tudi vodstva družbeno političnih organizacij, si stalno prizadevamo, da bi naša delovna skupnost ob objektivnem spoznanju samoupravnih organov spoznala, da se vsestransko, tako regijsko, še zlasti v okviru republiških, možnosti, ob čistih računih in tudi znani perspektivi, vključimo v širše integracijske procese. V sami naši delovni skupnosti pa se iz dneva v dan srečujemo z novo mehanizacijo, ki spreminja naš način dela, našo organizacijo dela. Iz tega sledi, da bo čas izkoriščenosti moral dobiti posebno obeležje, še zlasti, če se spomnimo na star pregovor, da je tudi čas zlato in da je zamujeno težko nadoknaditi. Celotnemu kolektivu bi se godila krivica, če bi ugotavljali, da nismo v zadnjem času napredovali; toda pri naših cenah in zlasti še po pismu ugotavljamo, da dinamika proizvodnje in uporaba tehnike ne najde vseh pogojev mesta, kjer je komodnost in familiarnost ovira za večjo ekspanzijo na trgu brez večjih naporov in da bi večja uspešnost lahko zagotovila naš večji ugled. Pri tem se ne moremo odtrgati od očitka, zlasti v Celju, da nam očitajo nesolidnost, s čimer se vedno ne moremo strinjati. V bodoče moramo bolj kot smo doslej prisluhniti razvrednotenju našega ugleda, ne bomo dovolili, da bi kdor koli renome 1800-članskega delovnega kolektiva Ingrad Celje podcenjeval. Zato bomo storili vse, da taki ljudje, tudi v širši družbeni skupnosti, zlasti na področju Celja, ne bodo brez osnov ocenjevali našega dela, ki zasluži poleg ostalih panog našega gospodarstva, poseben družbeni pomen. Družbeno-politične organizacije na področju našega mesta nam dajejo po-

sebno podporo pri naših prizadevanjih, kar je očitno, da moramo našo povezanost še utrditi tudi na ostalih strokovnih in znanstvenih področjih.

Pismo nas ni našlo nepripravljene, saj se je Zveza komunistov v Ingradu v zadnjem času v svojem akcijskem programu v celi vrsti nalog uprla na celotni kolektiv in smo opredelili naloge tako, da je vsak lahko poiskal samega sebe in da so posamezne organizacije, organi in posamezniki nosili odgovornost za nedoslednost in neučinkovitost. Vsebinska pisma torej potrjuje našo dosedanjo usmerjenost. Ta naj bi bila po ugotovitvah trajna in glavna vsebina našega dela, ki mora biti bolj konkretna, prodorna in revolucionarna. Komunisti v Ingradu se zavzemamo za večjo nadzorstvo nad trošenjem kolektivnih sredstev; večkrat bomo v prihodnjem obdobju kontrolirali donos in višino trošenja, ter svoj delež prispevali pri preprečevanju družbeno negativnih pojavov. Že leta 1973 se bomo zavzeli za vse vidike zmanjševanja stroškov poslovanja, med drugimi tudi stroške kilometrin in dnevnic.

Prizadevanje komunistov za zmanjševanje socialnih razlik vodijo že na sam začetek razprav v SRS. Zavzemali smo se zoper razne ekscese in odklone, ki izhajajo iz neupoštevanja sprejetih družbenih norm o delitvi in nagrajevanju. Zadnje čase pa se vse razprave nagibajo k temu, da skupaj s sindikalno organizacijo uveljavimo v bodočih samoupravnih sporazumih stališča glede temeljnih vpra-

šanj razlikovanj med najvišjim in najnižjim OD. Odnosi med kvalifikacijami glede na zahtevnost dela in končno analizirati upravljanje s skladi, to je njihovo delitev, glede na skupne interese kolektiva; oceniti morebitne primere favoriziranja interesov in potreb zgolj nekaterih v naši delovni skupnosti. Socialno varstvo, skrb za mladino, rekreacija, družbena prehrana, nagrajevanje po delu, delovni odnosi, stanovanjska problematika, štipendiranje, viri premoženja, pripadnost, družbeno politična naravnost in še bi lahko naštevali pri naših razpravah in ugotovitvah ob pismu in stališčih 29. seje CK ZKS. To so dosedanje ugotovitve, ki pa še niso dokončne, so pa že na začetku pokazale, da ni nobenih ovir v naši delovni skupnosti, da si ne bi postavili takega programa, ki ne bi že dopolnjeval doslej sprejetih nalog in pripomogel k taki aktivnosti, kjer bomo vsi lahko prispevali k uresničevanju pisma predsednika ZKJ tovariša Tita in Izvršnega biroja predsedstva ZKJ.

FRANC VRBNJAK

Sprememba splošnega družbenega dogovora

V Uradnem listu SRS štev. 47/72 so bile objavljene spremembe in dopolnitve splošnega družbenega dogovora v gospodarstvu, ki pa samo v načelu menjajo oziroma dopolnjujejo nekatera prejšnja določila.

Najvažnejša so:

- povišanje KOD za I. in II. skupino delavcev za 100 din mesečno (I. skupina 900 din/mes. II. skupina 1000 din/mes).
- sredstva za KOD se povečajo tudi za vodilna delovna mesta, za težke delovne pogoje in za delo ob državnih praznikih
- izjemoma se lahko razvrščajo delavci na delovna mesta tudi po stopnjah strokovne usposobljenosti delovnega mesta, katerega zasedajo (do sedaj je bilo veljavno le spričevalo, oziroma diploma)
- najvišji osebni dohodek, ki je lahko 6.000 din mesečno za normalni delovni uspeh povečan še za faktor stimulacije je lahko povečan največ za 25%

- če ni mogoče predložiti računa za prenočevanje, se dnevnic za službeno potovanje poveča za največ 50%
  - črtajo se pogoji za valorizacijo OD in zamenjajo z določilom, da se bo valoriziralo zneske skladno z vsakoletnim dokumentom o družbeno ekonomskih ciljeh ekonomske politike
  - znesek za regresiranje prehrane se poviša na 60. din na mesec na zaposlenega
- Spremembe veljajo od 1. 10. 1972 dalje.

Proizvodne naloge za leto 1972 in ocena za leto 1973

Iz prikazane tabele je razvidno, da ima podjetje v primerjavi s proizvodnim planom prevzetih del letos za 114%. Od tega preko plana 10% obrtno inštalacijskih del in 1% gradbenih del. Če pogledamo tabelo po sektorjih, vidimo, da bo lahko vsak sektor izpolnil svoj proizvodni letni program z ozirom na prevzeta dela, prav tako tudi sektor vzdrževalnih obratov, ki delno zaposluje svoje kapacitete in večkrat tudi rešuje proizvodne naloge ostalih gradbenih sektorjev.

Ce bi hoteli letos z ozirom na terminske plane izpolniti svoje obveznosti do investitorjev in kupcev stanovanj, potem bi morali izvršiti ne samo 114% prevzetih obveznosti, temveč tudi tiste dodatne naloge in dodatna dela, ki nujno spremljajo vsako investicijo.

Danes želijo vsi investitorji čim krajše roke dokončanja svojih investicijskih del. Zgodilo se je celo, da je investitor zahteval, da se montažna hala s 4.400 m² konča v slabih treh mesecih! Vse ima svoje minimalne roke, še posebno pa velja to za gradbeništvo, ker je od teh minimalnih rokov odvisna tudi kvaliteta del.

Res je, da je tehnologija izgradnje industrijskih objektov močno napredovala, da se danes dograjujejo predvsem razne industrijske hale v takšnih rokih, ki nekaj let nazaj še niso bili dosegljivi. To smo dosegli z montažo, kjer se vsi nosilni elementi pripravijo že v delavnici, na gradbišču se pa izvrši samo montaža in ostala zaključna dela.

Pri takšnih pogojih dela, ki se danes postavljajo na gradbenem tržišču, bomo morali temeljito razmisliti o naših proizvodnih kapacitetah podjetja. Te kapacitete sestavljajo trije bistveni elementi: strokovni kadri, proizvodni delavci in pa mehanizacija. Če vse to ni na objektu sinhronizirano, ne moremo doseči tistega učinka kot bi ga morali, če hočemo doseči postavljen rok. Kakšne težave in probleme pa potegnejo za seboj prekoračitve pogodbenih rokov, pa vemo iz dnevnih izkušenj. Roki dokončanja industrijskih objektov so vezani na montažo strojev, ki je navadno večji del inozemska, na prihod montažerskih ekip, planiran pričetek obratovanja, vračanja anuitet predno začne teči proizvodnja, itd. Torej skratka cel kup problemov in nevšečnosti, ki so vezani tudi z velikimi obsejanskimi stroški.

Zato je nujno sestaviti sektorske proizvodne plane, ki upoštevajo proizvodne kapacitete posameznih sektorjev, zbir teh pa naj bo proizvodni plan podjetja. Oziroma, podjetje naj prevzema samo tista dela na posameznih sektorjih, ki se lahko vključijo v proizvodni program sektorja glede na proizvodne zmogljivosti sektorja, s tem pa tudi podjetja. Na ta način bo potekalo delo v podjetju veliko lažje, ker bo planirano. Vemo pa, da v gradbeništvo ne bo nikoli vse idealno, veliko si pa lahko pomagamo z dobrim planiranjem.

Tabela prevzetih del za leto 1973 nam pokaže, da imamo prevzetih del za naslednje leto 55%, z ozirom na plan letošnjega leta. Od tega lastne proizvodnje 48% in obrtno inštalacijskih del 68%. Po prikazanem stanju so pa posamezni sektorji zelo različno zasedeni z ozirom na razpoložljive kapacitete v naslednjem letu. Dočim je sektor Ljubljana zaseden s prevzetimi deli, ostalim sektorjem, razen sektorja montaža, še primanjkuje precej del.

Verjetno se bo v naslednjem letu povečal odstotek udeležbe izgradnje stanovanj za trg, v

primerjavi z odstotkom izgradnje investicijskih objektov. Ta odstotek znaša v letošnjem letu samo 31%, dočim se je v prejšnjih letih gibal med 35% do 40% celotne vrednosti investicijskih objektov. Pričakovani premik povečane gradnje stanovanj v naslednjem letu narekuje tudi to, da se v pripravljenih programih stanovanjske izgradnje predvideva povečan obvezen odstotek prispevka za stanovanjsko izgradnjo, ki naj omili veliko potrebo po novih stanovanjih. Na tem področju bo potrebno veliko truda in prizadevanja, da se bomo pravočasno

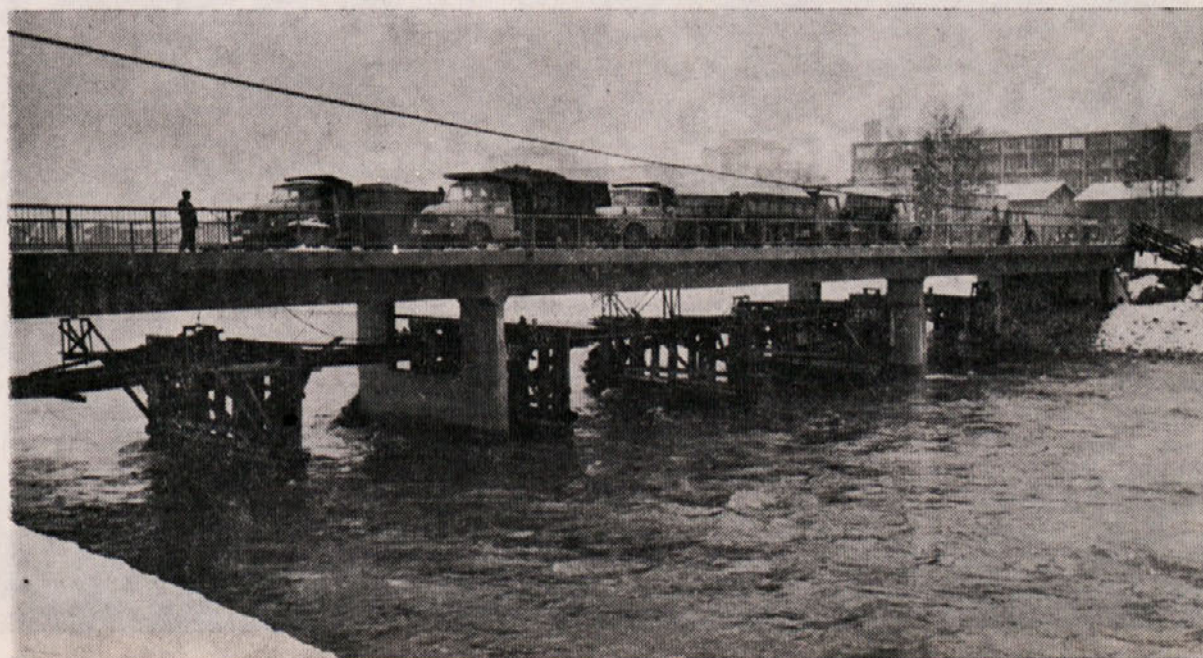
vključili v nove sistemske in ekonomičnejše tokove stanovanjske izgradnje.

Na drugi strani pa lahko pričakujemo vsled zaostrenih tržnih in stabilizacijskih pogojev, da bo rast investicijskih del — počasnejša. V takšnih pogojih bo prevzemanje novih investicijskih del še težje. Izpostavljenost bo težjim tržnim in finančnim pogojem. V teh pogojih pride še bolj do izraza solidnost proizvajalca, tako v kvaliteti izvršenih del kot v doseganju pogodbeno prevzetih rokov.

Ivan Cijan, dipl. gradb. ing. šef tehn. komercialne službe

PREVZETA DELA

Sektor		Vrednost del v 1000 din za leto					
		gradbena	1972 obrtna	skupaj	gradbena	1973 obrtna	skupaj
Celje	prevzeto	38.748	25.675	64.423	6.585	7.748	14.333
	plan	36.000	19.000	55.000			
	%	107	135	117			
Zalec	prevzeto	13.127	3.465	16.592	976	2.666	3.642
	plan	13.500	4.500	18.000			
	%	98	77	92			
Store	prevzeto	13.856	9.903	23.759	300	500	800
	plan	8.800	7.700	16.500			
	%	157	128	143			
Montaža	prevzeto	7.041	4.378	11.419	5.357	4.818	10.075
	plan	6.800	5.200	12.000			
	%	103	84	95			
Konjice	prevzeto	6.759	2.834	9.593	1.100	2.600	3.700
	plan	4.300	4.200	8.500			
	%	157	67	113			
Vzdr. obr.	prevzeto	2.000	500	2.500	—	—	—
	plan	2.500	500	3.000			
	%	80	100	83			
Ljubljana	prevzeto	29.004	11.315	40.319	32.000	18.000	50.000
	plan	21.500	12.500	34.000			
	%	135	90	118			
Verd	prevzeto	3.500	800	4.300	—	—	—
	plan	100	100	100			
	%	100	100	100			
SKUPNO	prevzeto	114.035	58.870	172.905	46.318	36.332	82.650
	plan	97.400	53.600	151.000			
	%	117	110	114	48	68	55
Od tega za trg za invest.	din	36.078	18.003	54.081	26.834	27.586	54.420
	%	31	31	31	58	75	66
	din	77.957	40.867	118.824	19.484	8.746	28.230
	%	69	69	69	42	25	34

Most v Čopovi ulici je pod težo polne obremenitve prestal preizkušnjo

Gradnja mostov v Celju

Končno, želje in zahteve občanov, zlasti s prizadetih območij, so se uresničile. Odločitev o gradnji dveh novih mostov v Celju je padla na dan pred praznikom OF. Tedaj je bila podpisana tudi pogodba med investitorjem — celjsko občinsko skupščino ter izvajalcem — našim Ingradom.

Prizadevanja za zgraditev dveh novih mostov čez Savinjo, onega v Čopovi ulici ter tistega na Polulah, so bila dolgotrajna. Nazadnje se je občinska skupščina le odločila za pomembni nalozbi.

Na javni razpis o gradnji mostov sta se prijavila Ingrad ter Gradis. Investitor se je odločil za naš kolektiv in s tem za mosta v klasični izvedbi.

Ob podpisu pogodbe sta bila določena tudi roka za dograditev. Po tem naj bi bil Čopov most zgrajen do 10. novembra, most v Polulah pa do 20. novembra letos. Pri tem niso bili všteti cestni priključki in drugi.

Mosta za Ingrad je projektiral inž. Vrabec iz Ljubljane. Razpisni pogoje so zahtevali, da morata biti takšne konstrukcije, da lahko skrijeta v njih instalacije vodovoda, kanalizacije, plina, elektrike in telefona. Najdebelejša cev je bila določena v premeru 80 cm in je morala biti montirana med mostovnjima nosilcema. Naslednji pogoj je bila višina — spodnji del nosilca mostu mora biti 50 cm nad visoko katastrofalno vodo.

Sektor Celje se je lotil pripravljalnih del na mostu v Čopovi ulici 8. maja, v Polulah pa 26. maja letos. Težav ni manjkalo. K vsemu temu pa je da-

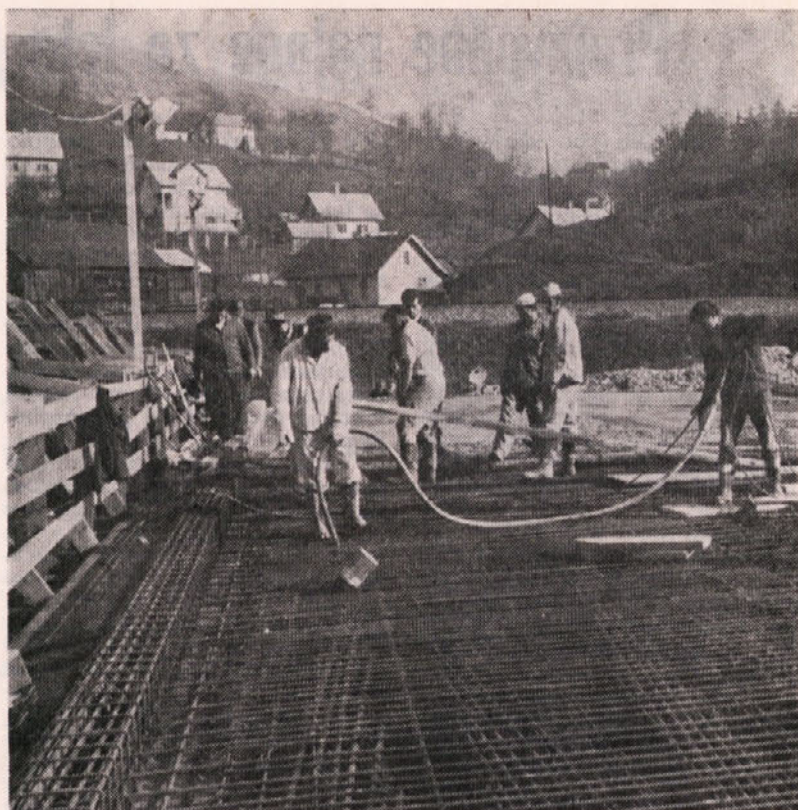
lo vsaj delež še izredno slabo leto. Zaradi deževja je Savinja večkrat močno narasla in ovirala dela.

S temeljenjem mostu v Čopovi ulici smo pričeli 25. maja in to na levem obrežnem oporniku. Temeljno peto je bilo treba izvesti v andezitnem grohu. Oba rečna temelja je bilo treba temeljiti direktno v kameno, ker je bila struga brez prodca. Zaporu okoli temeljev smo izvedli z glinastim nabojem v posebnem opažu, kar se je dobro uveljavilo. Medtem ko se je del kolektiva boril s Savinjo pri izvajanju temeljenja, je druga skupina opravljala opažno konstrukcijo in elemente za novi most. Dne 26. julija smo pričeli z opaženjem mostne konstrukcije in dela opravili do 8. avgusta, nakar so železokrivci pričeli s polaganjem armature.

Končno je bilo vse pripravljeno za izvedbo betoniranja mostne konstrukcije, kar je bilo izvedeno 31. avgusta 1972. Pri tem smo uporabili sistem betoniranja s črpalko za beton in dovoz betona z avtomixerji. Kljub težavam (nezadostna zmogljivost betonarne) je bila masa betona cca 350 kub. metrov zabetonirana v 28. urah. Most v Čopovi ulici je bil povsem razopažen 18. septembra letos.

Pri nadaljnjem delu na mostu je imelo gradbišče velike težave in zastoje, saj je bilo precej preostalih del neresenih in odvisnih od dokončne ureditve priključkov cest in vseh instalacij.

Most v Polulah je imel težje pogoje za temeljenje, saj je tu

Betoniranje mostu spričo moderne mehanizacije ne predstavlja več fizičnega napora

reka globlja in ima prodnato dno. Zato je bilo potrebno globoko temeljenje, kar smo izvedli z betonskimi odprtimi kesoni, katere smo zabetonirali na prej izdelanem delnem zasutju struge. Tu je tudi večkrat narasla Savinja opravila svoje uničevalno delo. Temeljenje je bilo opravljeno 18. septembra letos. Most je bil z opažem in armaturo pripravljen za betoniranje v enem mesecu.

Betoniranje smo izvedli 6.

novembra 1972 s črpalko za beton, avtomixerji ter z dobavo betona iz betonarne. Betoniranje je potekalo brez zastojev in je bilo izvršeno v 22. urah. Razopaženje je bilo po šestih dneh. Preostala so še manjša dela, ki bodo zaključena prihodnje leto.

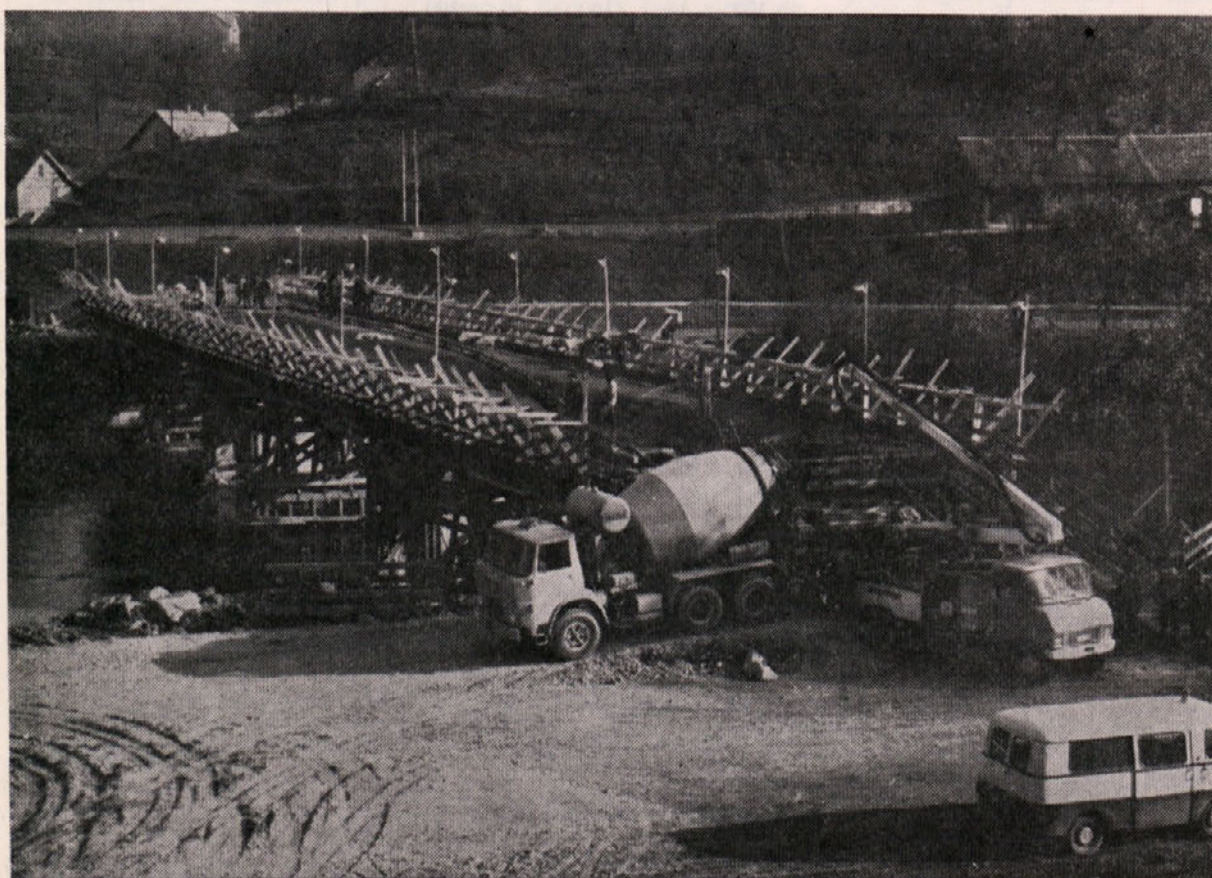
Investitor namerava most v Polulah usposobiti začasno samo za prehod pešcev, ker še nima na voljo sredstev za izvedbo cestnih priključkov. Dela pri urejevanju cestnih in drugih priključkov na mostu v Čopovi ulici se nadaljujejo, njih zaključek pa je odvisen od vremenskih pogojev.

Roman Ajster, inž. org. dela

SINDIKAT

Predsedstvo sindikalne organizacije, izvoljeno na delovni konferenci dne 23. 11. 1972

1. Gorjup Stane predsednik OOS Celje
2. Borinc Alojz — član OOS Skupne službe
3. Cirman Marta — tajnik OOS Skupne službe
4. Cizej Ignac — član OOS Gomilsko
5. Drolc Stanko — član OOS Zalec
6. Fifer Egidij — član OOS Celje
7. Gaberšek Rudi — član OOS Medlog
8. Gmajnič Stefan — član OOS Izobr. obrat
9. Kunc Mirko — član OOS proizv. obrati
10. Klenovšek Stefan — član OOS Štore
11. Kukovnik Franc — član OOS Montažne gradnje
12. Mohar Anton — član OOS Sl. Konjice
13. Petan Boris — član OOS Ljubljana
14. Tirgušek Alojz — član OOS Mehanizacije
15. Vračevič Pero — član OOS Ljubljana

Betoniranje plošče mostu na Polulah. V pičlih 24 urah je bilo vgrajenih 350 m³ betona. Betoniranje se je vršilo z lastno betonsko črpalko

Na delo smo ponosni

GOVOR PREDSEDNIKA DS MIRA MEDVEDA NA SLAVNOSTNI
IN RAZŠIRJENI SEJI DELAVSKEGA SVETA

Tovarišice, tovariši,
dragi jubilanti,
spoštovani gostje!

Današnje svečano razširjeno zasedanje delavskega sveta je posvečeno predvsem vam jubilantom, ki ste s svojim dolgoletnim požrtvovalnim in nesebičnim delom vsak na svojem delovnem mestu in v svoji delovni sredini prispevali po svojih močeh, k dobroti in razvoju matičnega podjetja, da je danes takšno, da smo lahko vsi skupaj ponosni nanj.

Prav tako je povezano današnje svečano zasedanje s praznovanjem našega najpomembnejšega državnega praznika — 29. novembra, ko je na II. zasedanju AVNOJ nastala nova Jugoslavija.

Dovolite, da v naši sredini toplo pozdravim vas, dolgoletne delavce in ustvarjalce — jubilate, vse prisotne vodilne delavce podjetja, vse predstavnike družbeno političnih organizacij in samoupravnih organov podjetja.

Spregovoril bi rad nekaj besed o uspehih in problemih gospodarjenja v podjetju, o samoupravljanju in o integracijskih procesih.

Na zadnjem zasedanju delavskega sveta dne 9. t. m. je bil pretežni del razprave posvečen gospodarski problematiki. Z devetmesečnim obračunom so bili ugotovljeni letni poslovni rezultati, iz katerih smo ugotovili, da je bilo naše letošnje poslovanje dokaj uspešno. To ugotovitev naj podkrepimo z nekaterimi najznačilnejšimi številkami, saj so nam vsem zanimive.

Z gospodarskim planom smo si v začetku leta postavili kot

cilj, da bomo v letošnjem letu dosegli za 175,5 milijona ND celotnega dohodka, od česar naj bi odpadlo 51,5 milijona na osebne dohodke, in 9,5 milijona na sklade. Od teh načrtovanih vrednosti smo do septembra dosegli naslednje: celotni dohodek 127,9 milijona, osebni dohodki 33,6 milijona ter skladi 11,5 milijona ND. Iz teh razmerij in iz dosejanega poteka proizvodnje lahko sklepamo, da bo letni plan vrednostno v celoti dosežen.

Posebno zadovoljstvo je, ker ugotavljamo izboljšanje rezultatov v primerjavi z mesecem septembrom v prejšnjem letu, poleg tega pa je v zadnjih dneh ugotovljeno tudi to da se je razlika med našim podjetjem in med sorodnimi podjetji v Sloveniji zmanjšala v našo korist. Če izločimo približno 10% ni porast cen, vidimo, da je letos produktivnost za 8% boljše od lanske, da se je ekonomičnost izboljšala za 24%, rentabilnost za 15% in akumulativnost za 8%. Obenem je treba poudariti, da je bilo to izboljšanje večinoma porabljeno za osebne dohodke, ki so letos za 26% višji od lanskih, dočim smo sklade povečali za 4%.

Takšno gibanje razmerij je po eni strani posledica oziroma pridobitev samoupravnega spoznanja, po drugi strani pa nas vodi k razmišljanju o naši bodočnosti in o tem, kako bomo zadostili novim predpisom glede lastnih obratnih sredstev in pokrivanju terjatev. Poleg tega pa ne bomo smeli pozabiti tudi na opremljenost podjetja, saj bomo poleg večjih lastnih obratnih sredstev potrebovali tudi več sodobne mehanizacije, če

nočemo, da bi naš razvojni program ostal le samo deklaracija. Naše osnovno in glavno vodilo današnjih dni je predvsem proizvodna in konkurenčna sposobnost. Ta osnova je poudarjena tudi v našem razvojnem programu, po katerem naj bi do leta 1975 dosegli že 265 milijonov ND celotnega dohodka, kar pa je za 51% več, kot letos in to ob samo 15% povečanju števila zaposlenih. Do leta 1975 nimamo več veliko časa, zato moramo naše akcije za intenziviranje pospešiti — to pa je izvedljivo le s kvalitetnejšim samoupravljanjem.

Samo vlaganje v osnovna in obratna sredstva pa še ni vse, kar je treba doseči — potrebna bodo tudi sredstva, za našega delovnega človeka. Pri tem niso mišljeni samo osebni dohodki, več skrbi bo treba usmeriti v boljšo strokovno strukturo, stanovanjsko izgradnjo, izobraževanje, skratka zagotoviti bo treba predvsem neposrednim proizvajalcem in ustvarjalcem boljše in kvalitetnejše življenjske pogoje.

Ob sedanjih že sprejetih in že napovedanih družbenih ukrepih je težko podati točnejšo napoved za delo v prihodnjem letu. Zagotovo pa vsi vemo, da bodo pogoji za gospodarjenje ostrejši kot doslej, vendar pa so poleg dosedanjih uspehov še nekatera dejstva, ki dajejo našemu kolektivu dokajšen občutek varnosti. Takšna dejstva so npr. podatki o zagotovljenih delih, oziroma sklenjenih pogodbah. Za letos bi po pogodbah morali izvršiti gradbena dela v vrednosti 172,9 milijona, to je, za 14% več kot znaša zmogljivost gradbene operative. To bi bilo lažje izvedljivo, če bi boljše izvrševali predvsem pogodbene roke, boljše koristili delovni čas, če bi bila boljše organizacija dela itd. Za prihodnje leto imamo že sklenjenih pogodb za cca 35% gradbenih kapacitet, med tem ko ima sektor Ljubljana precejšen del zmogljivosti zaseden celo za več let. Prav tako je dobro zaseden tudi sektor v tujini, posebno še sedaj, ko imamo na tujem tržišču še delo v Avstriji.

Delo bomo torej imeli, vendar pa bo treba delati še bolje, hitreje in kvalitetneje ter predvsem bolj organizirano.

V samoupravnem sistemu se z nenehnimi zakonskimi dopolnili in predpisi stvari izboljšujejo in se tudi morajo izboljševati v korist delovnega človeka. Nekaj, predvsem delavskih ustavnih dopolnil pogojuje in daje več demokratičnih pravic neposrednim proizvajalcem, da bi lažje in bolj demokratično uveljavljali svoje samoupravne pravice.

Tovarišice in tovariši, stojimo pred ustanovitvijo in formiranjem temeljnih organizacij združenega dela, ki bo zahtevalo od slehernega člana kolektiva zelo odgovorno sodelovanje v javnih razpravah, ki so pred nami. TOZD morajo biti osnovane in oblikovane zelo premišljeno in zdravo, kajti, zavediti se moramo, kakor si bo bomo po-

stlali — tako bomo tudi ležali.

Omenim naj, da komisija za realizacijo ustavnih dopolnil pri podjetju dela zelo intenzivno in z vso resnostjo na gradivo o ustanavljanju TOZD, po zastavljenem si programu dela. Prav tako je pred dokončno izdelavo in izidom v javno razpravo osnutek programa za načrtno stanovanjsko izgradnjo v obdobju do leta 1976. Po sedanjih predvidevanjih naj bi v petih letih ustvarili dodatni stanovanjski sklad v vrednosti cca 28,5 milijona ND. Za to pa bodo potrebna velika sredstva dohodka, pa tudi večji napori kolektiva, kot tudi samoprispevanje najvišjega dela denarnih sredstev samih interesentov stanovanj in seveda tudi delež bančnih zavodov.

Ugotavljam, da se samoupravni procesi dokaj dobro razvijajo v podjetju, kar se čuti v veliki delavnosti kolektivnih izvršilnih organov, v nekaterih še prav posebno, v nekaterih pa malo manj. Prav tako se čuti dobro delo v svetih poslovnih enot, vendar poudarjam, da se nekateri sveti poslovnih enot premalo zavedajo svoje samoupravne vloge, kar se občuti v premajhni delavnosti. Za delo v samoupravnem sistemu ni nekih fiksnih receptov, delo zavisi predvsem od dela vsakega posameznika v delovnih enotah in njegovega prispevka v samoupravnem in političnem sodelovanju, ne pa samo na strokovnem delovnem področju. Samoupravni organom je v veliko pomoč tudi zelo plodno sodelovanje političnih organizacij v podjetju, kar se je pokazalo kot zelo koristen način, posebno še pri vzemanju skupnih enotnih stališč. Tako sodelovanje bo še bolj potrebno že najbrž v začetku novela leta 1973, ko bodo stopili v veljavo ostri stabilizacijski zakonski predpisi. Na te predpise dajem še poseben poudarek, da se bodo vsa nelikvidna podjetja oziroma delovne organizacije znašle v velikih težavah in bodo morale nekatere od njih deliti tudi celo 90% osebne dohodke. Izhajajoč iz tega moramo tudi pri nas biti vsak trenutek pripravljeni in tudi usposobjeni, da negativne pojave v samoupravljanju kot osnovnem družbenem procesu naše družbe rešujemo takoj in sproti, skratka ne smemo pod nobenim pogojem zabresti v težave, ker iz težav je priplavati zelo težko.

V današnjem času, ko so zelo važni in pomembni integracijski procesi, mi ne stojimo ob strani. Zelo intenzivno se zavzemamo in podpiramo vse, za naše prilike možne integracije, do katerih prihaja in je moralo pri-

Podelitev jubilejnih nagrad je imela svečano obeležje, kar bo za mnoge jubilate nepozabno srečanje

ti zaradi prevelike razdrobljenosti delovnih organizacij, v gradbeništvu pa še posebej. Eno prvih in najresnejših pristopov našega podjetja v integracijo, je pristop v združeno gradbeno podjetje Giposs, v katerem sestavu je osem slovenskih gradbenih podjetij. Ne bom našteval prednosti izboljšav, ki jih taka integracija nudi posameznemu podjetju v takem združenju, ampak je jasno eno dejstvo, da podjetje, ki se bo našlo osamljeno v prihodnosti, bo imelo verjetno velike težave s svojim obstojem, posebno pa še glede na pričakovane stabilizacijske ukrepe.

Ravno v teh dneh pričakujemo celo vrsto osnutkov dokumentov, ki jih pripravljata ustanovni in koordinacijski odbor v Gipossu, ki jih bomo dobili v javno razpravo v kolektivu. Pri

javni razpravi bomo morali biti vsi člani kolektiva zelo delovni in aktivni, da bomo s svojimi prispevki resnično izboljšali te akte, ker bo to že kot važen in začetni faktor za uspešno sodelovanje v združenem gradbenem podjetju Giposs, kot celote.

Positivna so tudi prizadevanja za regijsko integracijo gradbincev, kjer tudi mi zavzeto sodelujemo.

Poudarjam še enkrat, da bomo pozitivne in perspektivne integracijske procese podpirali in s tem tudi prispevali k izboljšanju gospodarskega položaja v naši samoupravni družbi.

V teh dneh, ko praznujemo tudi naš največji državni praznik — praznik republike, smo lahko zadovoljni in ponosni, da smo v vseh teh letih z ustvarjalnim in kvalitetnim delom prispevali k izgradnji naše socia-

listične domovine. Čeprav so številke mnogokrat suhoparne in celo nezanimive pa le izpričujejo na neposreden način dosežene rezultate našega dela. Danes smo videli in si osvežili rezultate dela v letošnjem letu, ki niso slabi, vendar nas naj ne zavedejo v spanje in nedelavnost, temveč nam naj dajo še več delovnega elana za še boljše gospodarjenje. Dobri samoupravni odnosi morajo biti v celotnem kolektivu še bolj prisotni, kar je v prvi vrsti jamstvo za dobre poslovne rezultate.

Pismo tovariša Tita in smernice izvršnega biroja CK ZKJ nas ni našlo nepripravljene, zato nam morajo še v bodoče služiti kot osnovno vodilo pri našem nadaljnjem delu, da ob naših razmišljanjih in prizadevanju še bolj upravičimo zaupanje celotne družbene skupnosti — kot

kolektiv, ki ustvarja in aktivno sodeluje v zgradbi boljših gospodarskih in družbenih pogojev.

Zato je današnja svečana seja delavskega sveta v razširjenem sestavu tudi praznik nas vseh, od jubilarov, vseh članov kolektiva in je tako celotna svečanost združena s praznovanjem dneva republike. Ponosni smo, ker smo z našim dosedanjim delom v polni meri pripomogli k temu.

Naj zaključim z besedami, ki izražajo enotno misel nas vseh ob strokovnosti, izkušnjah in hotenju, za še boljšimi delovnimi in družbenimi dosežki bomo s krepitvijo samoupravnih in družbeno-političnih odnosov morali narediti še korak bližje k cilju to je, k našem samouprav- nem socializmu.

Hrčica Ljudevit

25 LETNIKI

Moderc Nežika

Podpredsednik Skupščine občine Celje tov. Marjan Ašič je čestital jubilarom in kolektivu za dobro gospodarjenje

Naši

Jernejc Franc

Čmak Lea

Hlačar Ivan

Klanjšek Peter

Bratina Franc

Gorišek Matija

20 LETNIKI

Jarnec Mijo

Juraj Stanko

Kovač Jože

Artiček Martin

Dregarič Franjo

Jalšovec Vinko

Jecl Karel

Kajba Robert

Lipovšek Danijel

Direktor Ing. Henrik Čmak se je v imenu kolektiva zahvalil jubilatoma za dolgoletno delo v podjetju

j u b i l a n t i

Radič Zdravko

Skoflek Milan

Vorina Janez

Rajh Vlado

Štefko Milan

Zavec Franc

Rotar Karl

Turščak Štefan

Žager Tilčka

Lobe Hermina

Oberžan Jože

Petrej Anton

Rupnik Alojz

Videnšek Dominik

Žohar Evgen

Lupret Radoslav

Ograjšek Anton

Pilih Anton

Šistek Ramiz

Vončina Ivan

Sabol Drago

Mumlek Ivan

Omerzu Ladislav

Pungershek Franc

Zlato značko za 20 let neprekinjenega dela dobi še **BOŽIČ IVO**

Njegovec Vjekoslav

NAŠI JUBILANTI — NAŠI JUBILANTI — NAŠI JUBILANTI — NAŠI JUBILANTI — NAŠI JUBILANTI — NAŠI JUBILANTI

15 LETNIKI

Srebrne značke za 15 let neprekinjenega dela dobijo še:
CIZELJ MIRKO, DODLEK STJEPAN,
KAPUN VIKTOR in KOS ANTON

Boj Stjepan
Bandič Jerko
Bec Jože
Berghaus Ivan
Bezljaj Ivica

Antolič Martin
Bratina Leon
Cerovšek Bogomir
Cvetič Rudolf
Celik Anton

Čosič Ivana
Drame Leopold
Dregarič Franjo
Fevžar Marko
Fidler Franc

Golež Hedvika
Gorupič Jože
Hindel Vinko
Ikeljić Osman
Jeveršek Silvester

Jazbec Franc
Jeraša Pavla
Kovačič Anton
Kunc Ela
ing. Kuzman Vinko

Lazar Stanko
Ledl Hugo
Lupret Vilim
Markušek Avgust
Mulej Marjan

NAŠI JUBILANTI — NAŠI JUBILANTI — NAŠI JUBILANTI — NAŠI JUBILANTI — NAŠI JUBILANTI — NAŠI JUBILANTI

Novak Milan
Pesjak Anton
Salobir Stanko
Šmarčan Martin
Videnšek Franc

Olenšek Viljem
Račević Robert
Šestanj Ivan
Uranič Ivan
Vodovnik Rudolf

Perovič Zvonka
Roškarič Josip
Težaki Djuro
Verbovšek Alojz
Zorinčič Rudolf

**10
LETNIKI**

Antolinc Franc
Debeljak Ivan
Javornik Emil
Konjevič Muharem
Krnjovšek Ivan

Borštner Konrad
Drofenik Alojz
Kolar Djuro
Kostanjšek Ludvik
Lubej Martin

Cizej Ignac
Felicijan Vinko
Komerički Franc
Krklec Vinko
Majer Josip

NAŠI JUBILANTI — NAŠI JUBILANTI — NAŠI JUBILANTI — NAŠI JUBILANTI — NAŠI JUBILANTI — NAŠI JUBILANTI

Zohar Rudolf
Zvegler Jože
Zupanič Vjekoslav

Ročno uro za 10 let
neprekinjenega dela,
dobiijo še:

**Brežnik Matevž,
Omerzel Silvester,
Pofuk Franjo ter
Ropoša Anton**

Marzidovšek Rudi
Mezga Martin
ing. Pavlin Peter
Pilič Ivan

Pesjak Dominik
Petek Ivan
Radakovič Božo
ing. Rihteršič Polde

Rogan Andrej
Strašek Franc
Škrobar Franc
Smarčan Jože

Štölekar Franc
Turnšek Ivan
Ulamec Anton
Vodlak Vinko

Vodovnik Marjan
Zajc Julij
Zanjko Onton
Zlender Franc

Ze tradicionalna športna akcija za Dan republike — tekmovanje med enotami podjetja — je tudi letos dosegla svoj namen tako po masovnosti kot po kvaliteti. Tekmovanja, ki se je odvijalo v šestih športnih panogah, se je aktivno udeležilo 153 članov kolektiva iz sektorjev: Celje, Štore, proizvodni obrati, mehanizacija, PGM, vzdrževalni obrati in skupne službe. Ostali sektorji: Ljubljana, Slov. Konjice, Žalec in montaža tokrat na žalost niso sodelovali.

Tekmovanja so se odvijala skozi ves mesec november, zaključila pa so se s podelitvijo prehodnega pokala na slavnostni seji DS enoti, ki je zbrala največ točk. Tako je pokal ponovno osvojil sektor PO.

Posamezni sektorji so se v skupnem plasmanu uvrstili kot sledi:

1. sektor proizvodni obrati
2. skupne službe
3. mehanizacija
4. sektor Celje
5. sektor PGM
6. sektor vzdrževalnih obratov
7. sektor Štore

Zelimo, da bi to tekmovanje ostalo še naprej tradicionalno in vabimo k sodelovanju tudi enote, ki so sedaj stale ob strani.

Šef proizvodnih obratov tov. Slavko Kukovec prevzema prehodni pokal

Gospodarjenje v letu 1972

Koledarsko in poslovno leto 1972 se izteka. V času, ko vsepovsod delajo obračune za tekoče leto in načrte za naprej, je za delovno organizacijo najpomembnejše, da temeljito pregleda svoje poslovanje in na tej osnovi išče zaloge za prihodnje, da izlušči probleme in predvidi ukrepe. Kako je poslovalo naše podjetje letos? Zaradi raznoliko-

sti, velikosti in prepletenosti poslovnih dogodkov (in tudi tehničnih razlogov) dokončnih podatkov ne moremo posredovati. Sistematično so pa že obdelani podatki periodičnega obračuna za prvih 9 mesecev. Ti podatki, dopolnjeni z nekaterimi že znanimi novejšimi, nam zadovoljivo pojasnjujejo tudi celotno poslovanje.

samoupravnega sporazuma, ki je pričel veljati letos. Skupno povečanje osebnih prejemkov zaposlenih ni tako visoko, ker se je skoraj ves pavšalni terenski dodatek, ki se je še izplačeval lani, spremenil v osebne dohodke.

Naše podjetje bi lahko odvedlo po določbah samoupravnega sporazuma 35.258.041 din za osebne dohodke s prispevki. Doseženi osebni dohodki so 33.584.879. Za razliko med obema zneskoma (1.673.162) bi lahko OD s prispevki še povečali. Toda tako povišanje pomeni v današnjem položaju precejšen finančni problem.

5. Dobiček je letos le za 4% večji kot lani, a lahko bi bil še manjši zaradi velikega povečanja OD po samoupravnem sporazumu. Tako je dobiček dovolj visok. Presega tudi minimalno akumulacijo, ki je za nas predpisana pa samoupravnem sporazumu (8.908.370). Že sedaj pa moramo predvideti določeno rezervno zaradi znižanja dobička ob koncu leta, kot posledice novih predpisov. Prenagljenih sklepov o delitvi dobička ne smemo sprejemati, ker se nam lahko zmanjša zaradi zastarelih terjatev.

šali preglednost prikaza. Stanje obratnih sredstev na dan 30. 9. 1972:

I. Viri	
1. poslovni sklad ObS	33.665.380
2. krediti za ObS	18.916.295
3. dobavitelji	18.971.679
4. avansi in predplačila	27.281.439
5. rezervni sklad	2.839.087

II. Naložbe	
6. terjatve do kupcev	42.286.414
7. denarna sredstva	1.987.954
8. zaloge materiala	14.955.422
9. zaloge drobnega inventarja	4.488.924
10. nedovršena proizvodnja	30.345.342
11. komunalno urejanje in zemljišča	14.078.637
12. vročena (vezana) sredstva	8.887.127

Skupno je razpolagalo podjetje 30. 9. tega leta s 126.475.000 din obratnih sredstev, ker predstavlja povečanje za 13% naproti obdobju lani. Povečanje je manjše kot je povečanje celotnega dohodka, kar kaže na določeno izboljšanje obračanja obratnih sredstev.

Med viri obratnih sredstev se je letos povečal tako poslovni sklad kot tudi ostali viri obratnih sredstev, predvsem avansi in predplačila ter krediti. Velja pa opozoriti, da bo moralo podjetje še hitreje poravnati svoje obveznosti do dobaviteljev (ki so nas letos kreditirali povprečno 77 dni, lani pa 88 dni), pri dobivanju kreditov pa banke postavljajo vse ostrejšje pogoje. Torej bo treba še povečati delež lastnih virov (poslovni sklad) obratnih sredstev.

Med naložbami ObS letošnje leto niso pomembneje porasle terjatve do kupcev in denarna sredstva. Pri septemberskih saldih terjatev je celo razviden padec. Toda terjatve so še vedno visoke, v povprečju so letos znašale 48.504.594 din. V povprečju smo kupce kreditirali 91 dni (lani 94 dni). Problemom terjatev moramo posvetiti vso pozornost. Predvsem moramo zmanjšati stare terjatve, ki nam bodo s 1. 1. 1973 zmanjšale poslovni uspeh. Na višino terjatev vpliva tudi obračunavanje objektov in reklamacije, za kar so krivci večinoma v podjetju samem!

Posebej moramo opozoriti na visoko raven zaloga materiala in drobnega inventarja, ki se stalno veča. Ugotavljanj in razmišljanj o tem je bilo že dovolj.

Letošnja inventura ponovno odkriva določene probleme. Mislim, da moramo v sedanjem trenutku podrobno proučiti zaloge materialov in sprejeti od-

Poslovni uspehi od 1. 1. do 30. 9. 1972

	1971	1972	Indeks
1. Celotni dohodek	108.678.147	127.900.074	117
2. Porabljena sredstva	67.714.071	79.060.983	116
3. Dohodek (1.-2.)	40.964.076	48.839.091	119
4. Osebni dohodki	26.729.476	33.584.879	126
5. Dobiček	10.674.063	11.542.015	104

V tabeli 1 so navedeni najpomembnejši kazalci poslovanja za prvih 9 mesecev. Vsi so zadovoljivi. Za tako ugotovitev so potrebne dodatne utemeljitve.

1. Celotni dohodek se je v primerjavi z enakim lanskoletnim razdobjem povečal za 17%. Odstotek povečanja je manjši kot je bil lani v istem razdobju (24%), toda večji kot je povečanje vrednosti dejavnosti gradbenih podjetij Slovenije v prvih devetih mesecih letos (7%).

Indeks povečanja vrednosti proizvodnje	I-IX 1972
	I-IX 1971
— Ingrad	117%
— gradbena DO Sloveniji	107%

V prvih devetih mesecih smo dosegli 73% planiranega letnega celotnega dohodka. Običajno je ta odstotek 75%.

— celotni dohodek I-IX	127.900.074
— planirani CD za leto 1972	175.500.000
— % realizacije	73%

Planirani celotni dohodek bomo v letošnjem letu vseeno lahko dosegli. Precejšna rezerva predstavlja vrednost nedovršene proizvodnje (30.345.342). Med nedovršeno proizvodnjo je nekaj stanovanjskih objektov velike vrednosti, ki bodo verjetno v letošnjem letu gotovi in tudi obračunani (stolpnica Kocbekova, poslovno stanovanjski blok Laško, stanovanjski blok UJV Laško itd.). Tudi na ostalih objektih so dela v zadnjih mesecih leta v polnem teku. Na vsak način moramo z delom in pravočasnim obračunavanjem vsaj doseči višino planiranega letnega dohodka.

2. Porabljena sredstva so bila letos za 16% večja od lanskih. Povečanje je za 1% manjše od povečanja celotnega dohodka, kar gre v korist višjega povečanja dohodka. Vsekakor pa ne moremo trditi, da je 1% razlika v porastu celotnega dohodka in porabljenih sredstev rezultat boljše notranje organizacije in poslovanja. Za tako ugotovitev so potrebni dodatni

pokazatelji (produktivnost, ekonomičnost, rentabilnost).

3. Dohodek kaže glede na povečanje celotnega dohodka normalno zadovoljivo rast. V strukturi dohodka se je pomembneje povečal delež osebnih dohodkov, zmanjšal pa delež dobička.

4. Osebni dohodki so porastli za 26%. Tako so se povečali predvsem zaradi vsklajanja osebnih dohodkov z določbami

Zaposlenost

Podatki o poslovnem uspehu nam ne dajo celovite slike o gibanju proizvodnje. Moramo jih primerjati z uporabljenimi sred-

stvi in številom zaposlenih.

Poglejmo primerjave s številom zaposlenih:

	1971	1972	Indeks
— povprečno število zaposlenih	1639	1628	99
— CD na 1 zaposlenega (produktivnost)	51.151	60.423	118
— dobiček na 1 zaposl. (akumulativnost)	6.270	6.789	108

Celotni dohodek na enega zaposlenega se je povečal za 18%, torej za 1% več kot je povečanje celotnega dohodka samega. Celotno povečanje celotnega dohodka je bilo doseženo ob zmanjšanem številu zaposle-

nih. Torej se je za 18% povečala produktivnost le zaradi povečanja cen in pa resnično boljšega prizadevanja zaposlenih. Akumulativnost se je v glavnem povečala iz istih razlogov kot dobiček, kar smo že obdelali.

Gibanje sredstev

Gibanje sredstev podjetja je pomemben cilj poslovanja. Povečanje in pravilno angažiranje sredstev je izrednega pomena za tekočo in bodočo proizvodnjo, saj predstavlja osnovo za doseganje proizvodnih uspehov

(ob primerni prizadevnosti članov kolektiva). Zaradi tega je treba gibanje sredstev (virov in naložb), povečanje ali zmanjšanje posameznih oblik sredstev ter angažiranost posameznih oblik posebej proučiti.

Osnovna sredstva

Osnovna sredstva (v 1000 ND)	1971	1972	Indeks
— nabavna vrednost	32.766	48595	
— odpisna vrednost	17.733	30.466	
— sedanja vrednost	15.033	18.129	121

Vrednost osnovnih sredstev se je močno povečala. Precejšen del povečanja gre na račun revalorizacije osnovnih sredstev, pa tudi novih osnovnih sredstev smo nabavili precej. Trenutno je v izgradnji mizarna proizvodna hala, nabavljenih pa je bilo precej strojev in opreme.

Obratna sredstva

Za nemoten potek proizvodnje je odločilnega pomena gibanje obratnih sredstev. Navajamo nekatere najpomembnejše podatke o virih in naložbah obratnih sredstev. Ostali podatki so manj pomembni in bi zmanj-

ločnejše ukrepe pri poslovanju z materialom, materialni evidenci, kontroli poslovanja z materialom, pri smotrnem nabavljanju materialov in odpravljanju zaloga, ki presegajo optimalno višino. Konkretno bo treba

zaostriti odgovornost vseh prizadetih.

Vrednost **nedovršene proizvodnje** je zelo visoka. Storitvi moramo vse, da se zmanjša, s čemer bomo del obratnih naložb sprostili za druge namene.

Katere naloge nas čakajo?

Kaže, da bomo letošnje leto zaključili sorazmerno uspešno. Tako oceno dajemo predvsem zaradi tega, ker so bili pogoji gospodarjenja zaostrjeni. Znano je, da je gradbeništvo močno občutljivo na doganjanja in probleme v gospodarstvu nasploh. Leto 1972 pomeni leto pospešenih prizadevanj za odpravo osnovnih žarišč nestabilnosti in inflacije, za izboljšanje likvidnosti, za večje uveljavljanje ekonomskih zakonitosti. Vodila se je bitka proti nepokritim investicijam, prekomerni splošni potrošnji... Sprejetih je bilo vrsta družbenih ukrepov in dogovorov na vseh ravneh. V takšnih pogojih se je fizični obseg proizvodnje v gradbeništvu celo zmanjšal. Zaostrila se je konkurenca na gradbenem trgu. Težje je bilo pridobiti dela, tudi cene gradbenih objektov so manj porastle kot n. pr. cene gradbenega materiala. Ekonomski cilji, ki si jih je zastavila družba ob začetku leta niso bili doseženi, tako kot bi si želeli. Razen odprave tekočega primanjkljaja v plačilni bilanci s tujino, nismo dosegli bistvenih pozitivnih premikov pri reševanju najpomembnejših problemov.

V novo leto se prenaša precej starih nalog (nestabilnost, nelikvidnost, inflacija, nepokrite investicije, neskladje med ponudbo in povpraševanjem).

Sprejetih je bilo precej novih, ostrejših ukrepov za izvajanje omenjenih nalog. Ti ukrepi bodo pričeli veljati v glavnem v prihodnjem letu. Predvsem z marsikje strah vzbujajočim 1. januarjem 1973, bodo pričeli delovati nekateri zares zahtevni ukrepi. Prav je, da razmislimo o njih, saj je pismu predsednika Tita in izvršnega biroja ter drugih političnih gibanj v celi Jugoslaviji v zadnjem času sprejeta odločna volja, da se dogovorjenega resnično držimo.

Gospodarske organizacije bodo nekateri novi predpisi močno prizadeli. Poglejmo najpomembnejše predpise:

1. Delovne organizacije morajo imeti zagotovljena iz lastnih virov in kreditov z vračilnim rokom 5 let najmanj tolikšna obratna sredstva, kot znaša letna povprečna vrednost zaloga. Delovne organizacije, ki ne izpolnjujejo tega pogoja, ne morejo vlagati lastnih sredstev v investicije, banka pa jim ne more dati kredita za investicije v osnovna sredstva.
2. Če ima delovna organizacija blokiran žiro račun nepretrgoma 90 dni ali če ima nepokrito izgubo po zaključnem računu se začne postopek sanacije v taki delovni organizaciji. Pri sanaciji sodelujejo predvsem upniki delovne organizacije — z dajanjem sanacijskih kreditov in pretvorbo zapadlih terjatev v dolgoročne kredite ali pa tu-

di odpisom določenih terjatev.

3. Za terjatve, pri katerih je poteklo od roka zapadlosti več kot 90 dni, se bo z zaključnim računom 1972 znižal dohodek za 12,5% vrednosti teh terjatev. To bo zmanjšalo možnost za delitev dobička.
4. Podjetje z blokiranim žiro računom ali nepokrito izgubo bodo lahko v letu 1973 izplačevala le 90% povprečnih osebnih dohodkov iz letošnjega leta.

O vplivanju gornjih ukrepov na podjetje so že izdelane potrebne študije in izračuni. Prve

ocene o neposrednih posledicah ukrepov so relativno ugodne. Najpomembnejše naloge nas čakajo v zvezi z zalogami in z viri obratnih sredstev nasploh. Posebej moramo proučiti naše dolžnike, ki bi lahko zapadli v sanacijo. Takih je nekaj. Paziti moramo, da nam saniranje teh podjetij ne bo vezalo preveč naših sredstev. Tudi del dohodka (in dobička) nad 90 dni. Žal bi bilo ocena o znižanju dohodka po ZR ob času pisanja pričujočega prispevka preuranjena, in je ne dajem. Predpis o 90% OD nas skoraj zagotovo ne bo prizadel.

Novi ukrepi bodo povzročili znižanje sredstev za investicije. Ker bodo ukrepi prizadeli velik del podjetij in ostalih investitorjev bodo tudi posledice velike. Zaradi tega lahko pričakujemo predvsem v drugi polovici prihodnjega leta zaostajanje gradenj, malo dela za gradbince. To pomeni še ostrejšo pogoje na trgu. Edino v stanovanjski gradnji lahko pričakujemo

določen napredek, kot rezultat povečanja prispevka s 4% na 6% in ostalih ukrepov s tega področja.

Opisane spremembe ter doseženi rezultati in izkušnje predstavljajo velike obveze, hkrati pa pomenijo prehod na boljše gospodarjenje, kar je tudi naš cilj. Vsekakor bomo v takih pogojih gospodarjenja, h kakršnim teži družba in podjetje, lažje izbrali smotrne odločitve. Za to pa bomo morali združevati in najracionalneje uporabljati sredstva in znanje. Predpogoj za ukrepe pa slej ko prej ostaja pripravljenost za prilagajanje posamičnih interesov z interesi kolektiva, kjer delamo in vestnost ter prizadevnost pri delu. Nalog je dovolj. Ni se jih treba posebej zmišljovati. Vsakdo, na kateremkoli delovnem mestu je, jih ob poštenem in odgovornem odnosu do dela najde dovolj. Težave, ki nas pri tem ovirajo moramo reševati z uveljavljanjem samoupravljanja.

Franc Gazvoda

Detajl južne fasade — doma upokojencev — z varnostnimi stopnicami.

Plan stanovanjske gradnje

Leto 1972 je leto korenitih sprememb na področju stanovanjske politike. Rezultat organiziranih prizadevanj v republikah so številni novi republiški in občinski predpisi, ki precej drugače zastavljajo reševanje stanovanjskih problemov kot je bila dosedanja praksa. Osnova novega reševanja je načrten pristop k reševanju. Načrte za reševanje stanovanjskih problemov so dolžne izdelati predvsem delovne organizacije in občine. Plani stanovanjske gradnje so iztočnica za družbeno ak-

cijo spreminjanja dosedanjih pravil za reševanje stanovanjskih vprašanj — tako v podjetju kot v občini.

Na osnovi gornjih izhodišč je bil tudi v naši delovni organizaciji izdelan srednjeročni plan stanovanjske gradnje za obdobje 1972 — 76. Plan je sprejel odbor za delovna razmerja in nagrajevanje. V tem dokumentu so konkretno opisani načini reševanja stanovanjskih problemov pri nas. Tako se bo dalo najhitreje priti do stanovanja. Svojo potrditev bodo morale

nove spremembe doživeti še v praksi. Pričujoči prispevek je namenjen predvsem tistim, ki bodo v obdobju pred nami reševali svoj stanovanjski problem.

NOVOSTI V STANOVANJSKI POLITIKI

Srednjeročni plan izgradnje temelji na najnovejših spremembah v stanovanjski politiki. V letu 1972 so predlagane bistveno nove rešitve tako gle-

de na stanovanjsko reformo iz leta 1965 kot tudi prevladujočo prakso reševanja stanovanjskih vprašanj v tem obdobju. Bistvene novosti, vezane na koristnika stanovanj (delavca), so naslednje:

- Nosilec reševanja stanovanjskih vprašanj bo posameznik. Podjetje, banka in druge institucije mu pomagajo pri njegovih prizadevanjih za pridobitev primerne stanovanja.
- V stanovanjsko gospodarstvo prodirajo ekonomski odnosi, pri čemer bo najpomembnejša novost ekonomska najemnina, diferencirana glede na ekonomski položaj gospodinjstva. Polno ekonomsko ceno bodo plačevale družine, katerih dohodki bodo prenesli njeno obremenitev. Doprineša bo pomemben delež k večji stabilnosti dohodkov stanovanjskega gospodarstva. Dosedanja je bila občutno prenizka, še zlasti za udobna komfortna stanovanja. Socialne razlike so bile pri tem očitne, saj ni bila realizirana težnja ob nastopu stanovanjske reforme o diferenciranih subvencijah. Subvencije so bili deležni vsi imetniki stanovanjske pravice ne glede na socialni položaj.
- Bistvena novost je v tem, da teži celotna družba tudi pri pridobivanju stanovanja k zmanjševanju socialnih razlik, o katerih nekaj časa nazaj precej govorimo. V ta namen bo ustanovljen solidarnostni stanovanjski sklad z vlogo družbene pomoči tistim družinam in posameznikom, ki zaradi svojega nizkega standarda ne bodo v stanju sami zgraditi hiše, kupiti stanovanja v bloku, popraviti in predvsem izboljšati ali razširiti staro stanovanje. Družbeno pomoč bodo prejimali tudi tisti, ki ne bodo v stanju plačevati polne ekonomske cene najemnine. Najemna družbena stanovanja bodo namensko grajena samo za stare ljudi, mlade družine in družine z nižjimi osebnimi dohodki. V takšna stanovanja bo mogoče tudi po izpraznitvi naseliti le takšno družino, kakršni je stanovanje namenjeno.
- V skladu s prej opisanimi spremembami bo urejeno tudi financiranje novih stanovanj v delovnih organizacijah. Pomembna bo lastna udeležba delavca s privarčevanimi sredstvi, ki jih nalaga v banko. Prav tako bo vezala določena sredstva v banki tudi delovna organizacija. Na osnovi vlog obeh subjektov bo banka dajala posojila. Zavzemamo se, da bi pogoji dajanja takih posojil ostali tudi v naprej enaki. Zakaj lastna udeležba? Zato, ker se stanovanje smatra kot potrošna dobrina, nujna dobrina, brez katere ni mogoče živeti. Posameznik mora tudi sam razmišljati o tem, kako in kaj bo lahko prispeval k rešitvi svojega stanovanjskega problema. Mirno ali nestrpno čakanje na sklep organa o dodelitvi najemnega stanovanja je premajhen delež. O tem smo se prepričali v dosednji praksi, kate-

re ne smemo ponoviti. Graditelji stanovanj si bodo morali prizadevati kar se da k pocenitvi stanovanj. K temu teži tudi začeta družbena akcija.

KAKO BOMO REŠEVALI STANOVANJSKE PROBLEME PRI NAS?

Osnova za izdelavo programa fizičnega obsega stanovanj in drugih stanovanjskih potreb so sedanje potrebe, ugotovljene na podlagi analize stanovanjskih razmer v podjetju in določil samoupravnega sporazuma o sanaciji delavskih naselij. Potrebe smo povečali do leta 1976 v skladu z višino finančnih sredstev, ki bodo potrebna za realizacijo programa. Tako je količinski program popolnoma vsklajen z možnostmi za realizacijo. Potrebno bo v nakazanem obdobju vsekakor več, za njih rešitev pa bomo morali poiskati še druge vire financiranja, katerih ni mogoče realno predvideti (morebitna kreditna sredstva drugih delovnih organizacij).

1. Planirano število, površina in vrednost stanovanj v letih 1972-1976

vrsta stanovanj	število	površina m ²	nabavna vred. v 000 din
— samske sobe	75	1050	4.200
— garsonjere	10	250	827
— enosobna	30	1050	3.512
— enoinpolsobna	43	1806	6.279
— dvosobna	73	3942	13.554
— dvoinpolsobna	1	65	195
— trosobna	1	106	318
— SKUPAJ:	233	8269	28.885

Iz tabele je razvidno, da bo podjetje predvidoma sodelovalo pri financiranju 233 stanovanj delavcev, katerih skupna površina je 8269 m² in nabavna vrednost 2,9 starih milijard dinarjev. V obseg so vključena tudi samska stanovanja. Nizko število večjih stanovanj od dvosobnih je novost. Podjetje se je spričo zastavljenih smernic reševanja stanovanjskih problemov in nakazanih potreb odločilo, da bo sodelovalo pri financiranju stanovanj do velikosti dvosobnega stanovanja, razliko do večjega stanovanja ali izgradnje individualne stanovanjske hiše bo moral kriti posameznik. Za izboljšavo obstoječih stanovanj (samskih in zasebnih) predvidevamo porabo 114 starih milijonov din.

2. Vrste stanovanj glede na vire financiranja

V programu dajemo poudarek na stanovanja, ki bi jih naj delavci pridobivali v last. Pri izgradnji teh stanovanj pridejo v poštev zadržena sredstva podjetja, delavcev in banke. Od 233 stanovanj bi v petih letih zgradili 116 takšnih stanovanj. Namen usmeritve je spodbuditi namensko varčevanje delavcev za stanovanje.

V teku priprav je tudi gradnja 35-stanovanjskega bloka za delavce, ki bo realizirana v letu 1973. Ta stanovanja bodo najemna, vanje pa se bodo vselili v glavnem delavci z nižjimi in povprečnimi osebnimi dohodki, ki na drug način ne morejo priti do stanovanja.

buje naš kolektiv trenutno 80 stanovanj, od tega:

- 55 družinskih (dvosobna in večja)
- 19 enosobnih
- 6 garsonjer

Samoupravni sporazum nalaga delovnim organizacijam, da poskrbijo za primerne stanovanjske pogoje za delavce v naseljih. V skladu s tem bo moralo do leta 1974 tudi naše podjetje izpolniti določene obveznosti. Potrebno je:

- zgraditi nov samski dom z zmogljivostjo 75 sob z dvema ležiščima,
- v sedanjem samskem in mladinskem domu urediti: po 1 sušilnico za obleko in čevlje, 1 čistilno garderobo, 3 čistilne prostore z balkonom in po 1 čajno kuhinjo ter preurediti sanitarne prostore.

Vse nakazane potrebe delavskih naselij se bodo morale financirati iz sredstev za stanovanjske namene, zato bo za stanovanja toliko manj sredstev na razpolago.

3. Način zagotavljanja sredstev za stanovanjske potrebe

Združevanje sredstev pride v poštev pri stanovanjih, ki bodo postala last delavcev in pri gradnji najemnega bloka za delavce v letu 1973. Za vse ostale stanovanjske potrebe bo podjetje edini investitor s svojimi sredstvi. Združevanje sredstev za lastna stanovanja:

- oročena sredstva podjetja v banki 4.810.000 din
- 75 % kredita banke na sred. podjetja 3.608.000 din
- privarčevana sredstva delavcev 4.572.000 din
- 130 % kredita banke na sred. delavce v 5.943.000 din
- SKUPAJ: 18.933.000 din

Združevanje sredstev za najemna stanovanja:

- 35-stanovanjski blok v letu 1973 skupaj 4.600.000 din
- sredstva podjetja 80 % 3.680.000 din

— sredstva delavcev v obliki predplačila najemnine 20% 920.000 din

4. Viri sredstev podjetja

Naš plan stanovanjske gradnje bazira na 6% stanovanjskem prispevku iz bruto osebnih dohodkov, kakršnega predlaga občinska skupščina s predvidenim samoupravnim sporazumom, ki bi naj bil sklenjen med delovnimi organizacijami v občini Celje. Dosedanji stanovanjski prispevek je znašal 4% od bruto OD.

Glede na to bodo viri podjetja naslednji:

- ustvarjeni 6% stanov. prispevek, zmanjšan za obvezni prispevek v subvencijski sklad v letu 1972 in prispevek v solidarnostni sklad 13.270.000 din
- del iz dohodka (namensko izločanje) 612.000 din
- amortizacija 540.000 din
- vrnjene anuitete za dane kredite delavcem 330.000 din
- prenešana sredstva iz prejšnjega leta 232.000 din
- Skupaj: 14.984.000 din

Morebitni ostali viri sredstev bi bili kreditnega značaja (iz solidarnostnega stanovanjskega sklada in delovnih organizacij, kjer je zaposlen zakonec našega delavca). Sredstev solidarnostnega sklada nismo mogli predvideti, ker še niso izdelana pravila dodeljevanja koristnikom, katerih se bodo posluževali organi sklada, predvideli pa smo 510.000 din sredstev drugih delovnih organizacij.

Ob koncu moramo opozoriti člane kolektiva, da bo zastavljene plan težko realiziran točno v mejah navedenega obdobja, ker moramo upoštevati obvezno vezavo sredstev v banki (podjetje 11 mesecev, delavci od 13 mesecev dalje).

Navedli smo bistvene postavke srednjeročnega plana. Pred nami je faza realizacije plana. Vsekakor ta faza ne bo lahka. Potrebni bodo resnično združeni naporii zainteresiranih: podjetja, banke, občine, stanovanjskega podjetja in delavcev. Novim načrtom bo treba prilagoditi tudi predpise podjetja (pravilnik). Potrebno bo upoštevati kriterije, pod katerimi bomo reševali stanovanjske probleme slabše situiranih družin zaposlenih delavcev.

Na drugi stopnji Visoke ekonomsko-komercialne šole v Mariboru je 13. decembra 1972 diplomiral tovariš Arnuš Ludvik, šef plansko-analitske službe podjetja.

Ob tem pomembnem uspehu tovarišu Arnušu iskremo čestitamo.

NEKAKO ČISTO NEKAKO ČISTO NEKAKO ČISTO NEKAKO ČISTO NEKAKO ČISTO

Izpitni termini

Termini za strokovne izpite inženirjev in tehnikov v letu 1973

Prijava do	Pismeni del	Ustmeni del
1/II	10/II	20., 21. — 22/II
1/III	10/III	20., 21. — 22/III
28/III	7/IV	17., 18. — 19/IV
25/IV	5/V	15., 16. — 17/V
6/VI	16/VI	26., 27. — 28/VI
26/IX	6/X	16., 17. — 18/X
23/X	3/XI	13., 14. — 15/XI
20/XI	8/XII	18., 19. — 20/XII

Sedež izpitnega odbora je pri Biroju gradbeništva Slovenije, Ljubljana, Titova 25 a/I, telefon 317-287, 312-733, kjer so interesentom na razpolago izpitni program za strokovne izpite, pravilnik o strokovnih izpiti in obrazec prijave za strokovni izpit.

Zahvala

ČLANA KOLEKTIVA ANTON IN VIDA SORIC SE ISKRENO ZAHVALJUJETA SEKTORJU PROIZVOD. OBRATOV, SEKTORJU ZA MEHANIZACIJO, SINDIKATU IN VSEM, KI SO DAROVALI CVETJE TER IZREKLI SOŽALJE OB SMRTI MAME URSULE SORIC IN MAME NEŽKE OMERZU

Za nagradno križanko v številki 9-10 je prišlo 31 pravih rešitev. Zrebr je izbral:
 I. nagrado v višini 50.- din prejme **Darinka Kodrin**,
 II. nagrado v višini 30.- din prejme **Ivo Jelen** in
 III. nagrado v višini 20.- din prejme **Ivica Bezljaj**.
 Rešitve za novoletno nagradno križanko pošljite do 10. januarja na uredništvo glasila.

Novoletna nagradna križanka

	DVA ŠUMNIKA	PRIDELEK ENEGA LETA	PREBIVALEC ALMANIJE	NOVINAR IZDAJAT PODJETJE	VRSTA METLE	LASTNOST MOŠKIH	KONJSKA SILA	TALISOVA PIJAČA	PREDSEDA ZB SLOVENIJE (FRANC)	EVA ČATER	RUDARJI	DRAG KAMEN	ŠPANSKA PEVKA TABIO	DOMAČA ŽIVAL	MEDMET BALEČINE	
	PRETEP RAVS						ŠAMPION MORSKI SESALEC			KLIC, POZIV					KILOLITER NOSILNI ŠTEBER	
	IVAN MINATTI			LOŠČILO KARTA PRI TAROKI				KALIJ LANTAN		DEL OBLEKE					OSEBNI ZAJMEK	
	NASVET, NAPOTEK									PREDLOG REKA V ŠVICI			OBŠIRNA PESEM		STEZA MAZURIJ	
	ŠTEFOK				TRAVA DRUGE KOENJE NIČLA							GREZILLO	TOVARNA V CELJU			KISIK UPODABA UMETNICA
	ŠPORTNA IZBRANKA	UMETNOST SMER NA ŠPORTNA PREDSTAVI	NEMŠKI FILOZOF (GEBRGE)	KOPER	SLOVITA PLAŽA V RIO DE ŽANIRO	FINSKO JEZERO	DOMAČA ŽIVAL OBEJI MLADIČ		OLEG POPOV	DEL GARDEROB RADIJ		JAVNI NAŠAB				LITIJ
PROTISILA, NASPROTNE BELOVANJE							BIKOBREC						OBROT ZA PROIZVODNJO OKSIDA	REKA V AFRIKI VRETA VINA		
RAZSTAVNI PREDMET												OPRIJEM, ZAZNAVANJA				
MEDMET TIŠINE				OTOK V JADRANU			ZELENICA V PUČAVI					REKA NA DO-LGINSKEM				KARLOVAC
KRATICA NA RECEPTIH			MESTO V SRBIJI	REKA V ITALIJI PROSTOR PRED VRAT								SARAJEVO NAŠA VLADA		KDEČI KRIŽ IZLOČEK UST		
IZBRUH OGNJE-NIKA							SPONA, VEZ	BUHOVNI KOLEP OČE								
AFRIŠKA ŽIVAL					GRŠKI BAHORISEC PUBLIČNA KAPELA											
EVA SRŠEN		PIN. PRIKT. (TURKIJ) DERIVAT AMONIAKA			LUKA V IZRAELU	LEKARNA										
SLAPOVI V ZDA					GORA V ŠVICI RIMSKE PODZEMLE				OKRAS				EVROPSKI VELETOK			
PEVEC JONES			NAJAVITEV KREPEK MOŽ						VRSTA RAZCVETJA	RIMSKI BOGOVI LUBIČNI	DEL SLOV. ZENSKO NARODNE NOŠE	GULTANUKAZ	BUŠIK; KALCIJ KANAL			
VODIČ LUTK						RAZMERJE RAZDALJA AMPER									REDŽE-POVA	
ROBIČ					DEL PLUGA. AMERICIJ			FOTO APARAT BARVA KART					EXEMPLI CAUSA		HERCEGOVEC	MARIBORSKA TOVARNA
TUZLA		M. IME GRŠKA ČRKA			AVGUST ŠENOA	GLEBAL. IGRALKA (MAJDA)								ZEMLJA		
PREDMETI IZ ŽIGANE GUNE						IRIDIJ ŠPANIJA			FILMSKI IGRALEC NARKOVIC					OSNOVNA ENOTA		
NALAJSKA BLAZNOST				ROY					BRŽAVA V AZIJI					NAJMANJŠI BELEC		